

OD ISTOG AUTORA

SMRTNI I BESMRTNI ŽIVOT DEVOJČICE IZ MILANA

ŠALA

TAJNA

PERTLE

DOMENIKO
STARNONE

KUĆA U
ULICI
DEMİTO

Prevela s italijanskog
Ana Gorobinski

■ Laguna ■

Naslov originala

Domenico Starnone

VIA GEMITO

Copyright © 2020 Giulio Einaudi editore s.p.a., Torino
www.einaudi.it

Translation copyright © za srpsko izdanje 2025, LAGUNA

Za Rožu, Ruzine

Sadržaj

I. Paun.	9
II. Dečaćić koji sipa vodu.	137
III. Baletan	335
O autoru.	445

PRVI DEO

Paun

Kada mi je otac rekao da je za dvadeset tri godine braka majku udario samo jedan jedini put, nisam ga udostojio odgovora. Već duže vreme nisam imao potrebu da protivrečim njegovim izjavama prepunim izmišljenih događaja, pojedinosti i datuma. Kao dečak doživljavao sam ga kao lažova i stideo sam ga se kao da su te laži pripadale meni. Sada mi se, kao odraslom čoveku, činilo da uopšte ne laže. Mislio je da su reči koje izgovara u stanju da preprave činjenice u skladu sa njegovim željama ili kajanjima.

Nekoliko dana kasnije, međutim, setio sam se ponovo tog njegovog pedantno doteranog objašnjenja. U prvom trenutku osetio sam nelagodu, a onda su u meni počeli da rastu bes i želja da podignem telefonsku slušalicu i izderem se na njega: „Ma šta kažeš? Samo jedan put? A svi udarci i šamari do malo pre njene smrti, šta je to bilo? Milovanje?“

Kako se može pretpostaviti, nisam ga pozvao. Iako sam već više decenija igrao ulogu posvećenog sina, pronalazio sam načine da mu postavljam smicalice i izazivam neprijatnosti. Osim toga ne bi mnogo vredelo ako bih mu se otvoreno suprotstavio. Samo bi zbunjeno otvorio usta, kao kada mu se dešava nešto

neočekivano, i onda bi mi odvratio krotkim tonom kome je pribegavao kada smo bili u pitanju mi njegova deca, a onda bi sa žalošću u našem međugradskom razgovoru izrekao neoborive dokaze o zlu koje je majka njemu nanosila, dok o tome šta je on njoj činio ne bi bilo ni reči. Zbog toga sam pomislio: „Neka izmišlja šta mu je volja, šta se time uopšte menja?“

A u stvari bio sam svestan da se mnogo toga menjalo i promenilo. U prvom redu ja, i to na način koji mi se nije dopadao. Osetio sam, na primer, da gubim sposobnost odmeravanja reči, veštine koju sam sebi još od rane mladosti ponosno pripisivao. Već rečenica koju sam želeo glasno da izgovorim („A svi udarci i šamari kojih se sećam do malo pre njene smrti, šta je to bilo, milovanje?“) nije bila nimalo odmerena. Kada sam pokušao da je napišem, iznenadila me je svojom grubošću i nepromišljenošću. Bila je tako slična očevim preterivanjima. Činilo se kao da sam želeo da se suočim sa njim time što ću mu zaurlati u lice kako je šamarao majku i udarao je pesnicama čak i na samrtnoj postelji, kako su to bili lenji udarci nalik udarcima boksera amatera kakav je on bio, po sopstvenim rečima, kada je imao petnaest godina i kada je odlazio u teretanu *Belfiore* u Ulici Garibaldi.

Bio je to znak da je dovoljan dah nekadašnjih ljutnji i strahova kako bih izgubio svu stečenu mudrost i kako bi odjednom nestala distanciranost koju sam odrastajući nametnuo sebi. Zapravo, ovom ishitrenom rečenicom dopustio bih da se pomešaju moji ružni snovi sa njegovim lažima. Iznova bih mu dao za pravo, pristao bih da ga posmatram onako kako je on sebe želeo da predstavlja: kao nekog sa kim nema šale, što je naučio još kada je bio dečak, kada je šampion Evrope Bruno Fratini¹ stao ispred njega u ringu i rekao mu sa osmehom na usnama: „Hajde, udari, Federi! Udari me nogama i pesnicama!“ Eh, taj

¹ *Bruno Frattini* (1898–1961) – prvi italijanski bokser koji je, 1924. godine, uspeo da osvoji evropsku titulu u srednjoj kategoriji. (Prim. prev.)

šampion. Naučio ga je da se strah pobeđuje tako što protivnika prvi napadnemo i žestoko ga udarimo; nikada tu životnu istinu nije zaboravio. Od tada, od prve prilike pa nadalje, gledao je da bez upozorenja polomi kosti svakome ko bi pokušao da krene na njega.

Da bi bio na visini zadatka, počeo je da trenira subotom i nedeljom u sportskom centru *Dulio Luci*. „*Dulio Luci*? Zar se nije zvao *Belfiore*?“, upitao bih ga s prizvukom zlobe u glasu. On je odsečno odgovarao: „*Dulio Luci*, *Belfiore*, to je jedno te isto.“ A onda bi nastavljao: u tu teretanu prvi put ga je odveo Rafael Sako, šampion Kampanije u pero-lakoj kategoriji, koji je jednoga dana prolazio Železničarskim kvartom upravo kada se moj otac potukao sa jednom grupom dečaka, koji su se svakodnevno bacali kamenjem na njega i njegovog brata Antonija. Osamnaestogodišnji bokser Sako se umešao. Zadao je snažna četiri udarca napadačima, čestitao ocu na hrabrosti, a potom ga odveo u centar *Dulio Luci* ili *Belfiore* ili kako god bilo.

Tu je otac počeo da trenira boks ne samo sa Rafaelom Sakom i Brunom Fratinijem već i sa Brunovim učenikom po imenu Mikele Palermo, sa krupnim Čentobelijem, sa malim Rojom, sve samim šampionima. Veoma brzo je napredovao. To je primetio izvesni Tamaro, koji ga je presreo jednog dana dok se zajedno sa Antoniom vraćao iz škole i obratio mu se na sledeći način: „I ti si mi neki bokser? Ma daj, nemoj da me zasmjavaš!“ Otac nije ni reč izustio, samo ga je oborio na pločnik i zanesvestio levim krošeom u bradu, a onda se okrenuo prema Tamarovom prijatelju, koji je stajao ukočen od straha. „Reci ovom seronji, kada se osvesti, da mu sledećeg puta neću razbiti samo facu već i zadnjicu.“

Zadnjica. Ulivale su mi strah te priče. Obeshrabrivalo me je to što nisam umeo da odbranim svoga brata od kamenica koje su na nas bacali članovi uličnih bandi kako je to umeo on kada je bio dečak. Brinulo me je što prolazim kroz život ne znajući da se boksujem. Uznemiravalo me je, čak i kao odraslog, to što je

moj otac znao da ispušta zvuke nasilja, da stane u poze, da pravi pokrete kao da će nekoga da udari pesnicom ili da ga šutne.

Delovalo je, međutim, da je on uživao u svojoj spremnosti da bude surov ako se za tim ukaže potreba. Pričao mi je sve te priče ne bi li kod mene izazvao divljenje. Nekada mu je to polazilo za rukom, ali mnogo češće je u meni izazivao mešavinu ljutnje i straha, i to osećanje je uvek duže trajalo. Kao u slučaju dvojice čistača cipela na koje je naišao u Ulici Milano al Vasto, jednog letnjeg dana negde oko sedam sati uveče. Otac, koji je tada imao sedamnaest godina, i njegov petnaestogodišnji brat Antonio vraćali su se iz teretane u Ulici Garibaldi. Iznenada je počela da pada kiša i njih dvojica mladića – u subotnjoj uniformi pripadnika fašističkog pokreta, što je moj otac čak i sa višedecenijskim vremenskim otklonom pominjao sa velikim ponosom, jer ih je ona činila nekako odraslijim muškarcima kojih se treba plašiti – utrčali su da se sakriju pod nadstrešnicu na pozorištu *Apolo*, gde je već bilo podosta ljudi, uključujući i dvojicu čistača cipela. Žamor, voda, miris mokre prašine. Videvši ih, čistači su počeli zlobno da se smeju. Onda je jedan od njih naglas izgovorio: „Je l' su nam to ovi mali pacovski sinovi doneli kišu?“ Ružne reči koje su bile uvreda na račun dvojice mladića, njihove majke i oca, možda čak i crna kletva na račun njihove fašističke uniforme. Tako je otac, bez razmišljanja, iako je čistač koji je izgovorio uvredu imao oko trideset godina i bio krupan i opasnog izgleda, zgrabio čoveka levom rukom za vrat, udario mu jedan aperkat u smrdljivu neandertalsku njušku – neandertalsku jer je hteo da naglasi koliko je dotični muškarac primitivan – i slomio mu dva prednja zuba. Udarac pesnicom bio je toliko snažan da se jedan od čistačevih zuba zario u očev prst i tu ostao – kada bi došao do tog detalja u priči otac mi je pokazivao kažiprst na desnoj ruci gde je trebalo da se nalazi ožiljak, koji ako hoću da budem iskren nisam uspevao da vidim, ali da bih ga umirio, imao sam običaj da mu kažem: da, tata, vidim ga, tu je. Otac je morao dobro da zamahne rukom kako bi mu zub ispao.

Prodrmao bi ruku uvek kada je pričao tu anegdotu, kao da mu je zub i dalje zaboden u meso. Ja sam kao dete pratio tog čoveka sa posvećenošću i velikim strahom; bio je vitak, koščat, izduženog lica i visokog čela, sa tankim nosom i osjetljivim nozdrvama, sve to ni na koji način nije ukazivalo na iskusnog boksera. Uvek bi se vraćao kući besan kao da je upravo oborio Tamara ili onog čistača cipela, uvek se ponašao kao neko ko je nedavno preživeo veoma ozbiljnu situaciju, uvek pripravan i u stanju da potisne strah, naročito kada je neprijatelj bio nadmoćan i kada se pretpostavljalo da bi ga mogao dotući. Čovek koga je u boks uveo niko drugi i ništa manje no evropski šampion u superteškoj kategoriji. Čovek koji nikome nije dozvoljavao da gazi po njemu, a ponajmanje svojoj ženi. On je bio taj koji je eventualno gazio po njoj. Uvek sam se toga plašio kada bi otac dolazio kući sa posla, strepeo sam da će je iz nekog razloga šutnuti vrhom cipele i pritisnuti je petom o pod.

Da bih umirio samog sebe, odlučio sam jednog septembarskog jutra da mirno sednem i stavim na papir prilike u kojima je otac pretukao majku.

Učinilo mi se u prvom trenutku da će materijala biti napretek, ali kada su pojedinačni prizori iz prošlosti – šamar, tanjir sa makaronama koji je otac zafrljačio o zid, dranje, modrica na oku – bili podvrgnuti nužnostima koje nameće proza i kada su bili uobličeni uređenim sledom činjenica, moja sećanja počela su da se kolebaju i shvatio sam sav uznemiren da imam na raspolaganju samo dve nepobitno potkrepljene epizode.

Prva se dogodila jedne noći, negde između 4. i 15. juna 1955. godine, kada je moj otac izložio dvadeset osam svojih slika, akvarela i crteža u umetničkoj galeriji *San Karlo*, smeštenoj ispod kolonada u Galeriji Umberto I, broj 7.

Tragao sam za prizorom od koga bih mogao da počnem. Video sam oca kako leži u bračnom krevetu. Miris prve jutarnje kafe koju sam mu tek doneo širio se po kući. Pijuckao je kafu i

za to vreme čitao majci, meni i mojoj braći odlomke iz novina u kojima je pominjano njegovo ime. Kakva su to vremena bila. Rado im se vraćao. Probuditi se svakoga jutra i pomešati miris sna sa mirisom odštampanog papira i tragati među stranicama, naslovima i kolumnama, i ugledati svoje ime samoukog slikara, bez umetničke škole, slikarske akademije ili podrške porodice, ime odštampano u gradskim ili provincijskim novinama u člancima koji sadrže stotine reči o njegovim slikama. Eto šta je umeo da radi, on koji se rodio u uličici Baretari i koga je otac metalostrugar, koji nije imao pojma o umetnosti, naterao da napusti školu i počne da radi. Protraćena mladost. Sa osamnaest godina (1935) zaposlio se kao majstor električar u državnoj Železnici. Samo je zahvaljujući svojoj inteligenciji i volji da napreduje već 1940. godine postao zamenik šefa. Onda je za samo nekoliko godina, po sopstvenoj priči, 1951. godine postao šef železničke stanice prve klase i glavni vozni dispečer na svim linijama u odeljenju za grad Napulj. Lepo zadovoljenje. Važna pozicija. Po zasluži naravno, a ne po starešinstvu ili preporuci. Bio je najmlađi šef stanice prve klase u Italiji, zaklinjao se, bio je veoma poštovan među svojim pretpostavljenima, iako je svašta izmišljao ne bi li ostajao kod kuće i bavio se svojim istinskim pozivom, onim zbog koga je došao na ovaj svet: crtanjem i slikanjem, ili kako je on to zvao „bojoslikanjem“. Bilo je kolega železničara koji ga nisu podnosili, zvali su ga umišljenim umetnikom poslednjeg reda, optuživali su ga da je zabušant, da je drzak i neprijatan. Da, bio je zabušant. I drzak. I neprijatan. Svi ti pridevi dobro su ga opisivali, on je prvi to priznavao. Štaviše, smatrao je da ima pravo da bude zabušant, drzak i neprijatan, u odnosu na sve te koji su ga gnjavili, po rođenju bio je slikar, a ne železničar. Budući da nije bilo stvari u kojoj se nije napeo do krajnjih granica kako bi pokazao da nešto zna bolje od svih ostalih, verujem da je i svoj železničarski posao dobro obavljao. Uostalom, kada je bio u službi, a to se često dešavalo, obavljao je težak posao u dnevnim i noćnim smenama: sećam se da

sam nekoliko puta svratio u njegovu kancelariju kada sam već malo poodrastao: upravljao je saobraćajem vozniha konvoja postavljenih u pravoj liniji, sa pravougaonikom i olovkom na velikom stolu za crtanje, i to je radio mrzovoljno vešto – uprkos sputanosti koju je osećao, nikada nije izazvao nezgodu u kojoj je bilo ranjenih ili mrtvih.

Iz svega je izvlačio nekakvu korist za sebe. Kao šef železničke stanice prve klase – isticao je sa velikim uživanjem postignuti autoritet – bio je zadužen da na stanicama koje su bile pod njegovom upravom obavlja iznenadne inspekcije četiri puta mesečno. Tako je između 1954. i 1955. godine obavio inspekciju stanica Kasino, Kančelo i Napoli zmistamento. Dužnost inspektora nije voleo: budući da je bio velika pričalica obuzeta željom da u svemu blista, obavljanje inspekcije bilo je zapravo njegova poslednja briga; osim ako ne bi naišao, kako mi je to objašnjavao, na nekog železničara koji bi mu dao do znanja, svojim pogrešnim odgovorom, da ne mari za njegovo mišljenje ili njegovo bavljenje umetnošću; e onda bi takvom samo rekao da se nosi i postajao bi sitničav. Ali inače, ništa. Išao je u inspekciju svih tih stanica samo kako bi došao u priliku da pastelnim ili vodenim bojama zabeleži okolne prizore.

I pored svakodnevnog železničarskog posla, nije razmišljao ni o čemu drugom no o toj svojoj budućoj izložbi koja je stalno bila u procesu pripreme. Kada se osetio spremnim, zatvorio se u kuću, okrivljujući železnicu za reumatsku groznicu, gastritis, i druge boli koje su ga obuzimale i počeo je da slika semafore, sporedne koloseke, teretne vagone, železnička dvorišta, raskrsnice, skretnice. Sve su to slike kojih se dobro sećam: ja, baka i braća spavali smo u trpezariji u kojoj je otac slikao okružen svojim monumentalnim štafelajem, bojama i platnima. Uvek sam tonuo u san sa tim predivnim pejzažima pred očima: voleo bih da mogu da ih pronađem.

Između povremenog povratka na posao i novih bolesti, slikama je pridodavao ono što je mogao da vidi sa našeg prozora:

polja, ali ne ona koja su mirisala na metvicu na kojima sam se kao dete igrao sa svojom braćom i drugarima; bile su to poljane sa počupanim biljkama i posećenim starim korenjem koje su se krajem 1954. godine polako pretvorile u gradilište. Otac je načinio čitavu studiju na temu opustošene zemlje, nabijača stubova, mešalica za cement, bagera, dizalica, silosa sa cementom; bila je to precizna slikovna dokumentacija o iskasapljenoj dolini i radovima na gradilištu koju je otac nazvao *Gradilište 1954*.

A onda je prešao na mrtvu prirodu: slikao je pehare koje smo imali u kući, zajedno sa osušenim haringama, ponekad sa jabukama, ili sa sekirom, karfiolom, puževima, ponekad sa cvećem: što god bi našao. Bila su tu i dva akta koja je naslikao pre više godina u vreme kada je pohađao Umetničku školu za učenje tehnike akta, jedan u crvenoj boji i jedan urađen ugljanim olovkom. Načinio je i jedan portret moga brata naslikan u vreme kada je Antonio kao mali dobio akutnu upalu bubrega; ovaj portret je, po njegovim rečima, ispio bolje od onih koje je naslikao Batistelo Karačolo.² I kraj.

Sav taj naporan rad stao je u osam meseci. Naša kuća u Ulici Vinčenca Đemita³ mirisala je na boje i razređivač. Nameštaj u prostoriji, koju smo zbog lakšeg sporazumevanja nazivali trpezarijom, bio je sav ružno zguran uza zid (koliko je samo znoja propištala moja majka, a on se prema nameštaju tako ophodio), a na krevetima bi uveče bila postavljena platna da se osuše. Majka se žalila, a baka je gundala: kako je mogao da dozvoli da se deca – ja i moja tri brata – trujemo tako i danju i noću; zar je zaboravljao da mi tu svi spavamo? Bože na nebesima, uzvraćao bi on, šta sam zgrešio da mi čitavog veka zanovetaju dve glupe žene. Ali dosta o tome: poduhvat je bio priveden kraju. Nisam znao kako je otac uspeo da nabavi novac za izložbu. Činjenica

² *Battistello Caracciolo* (1578–1635) – italijanski slikar iz Napulja, sledbenik Karavada. (Prim. prev.)

³ *Vincenzo Gemito* (1852–1929) – italijanski vajar rodnom iz Napulja. (Prim. prev.)

je da mu je pomagao don Luidino Kampanile, inače ljubitelj umetnosti koji je pravio i prodavao obuću i koji se ponudio da mu prenese radove svojim kolima, da bi ih otac onda okačio na zidove galerije *San Karlo*.

Imao je trideset osam godina, i ta izložba mu se verovatno činila važnom životnom prekretnicom. Čak je i u starosti, i uprkos bolesti, navodio redom i sa tečnom i ponositom preciznošću sva ta imena uglednih posetilaca: Čardo, Note, Strikoli, i tako dalje, tekla su u mlazu sva ta imena i prezimena, bili su to prestižni umetnici – uveravao me je – sada već izbledele reči koje sam svojevremeno mogao često da čujem iz njegovih usta, ponekad s poštovanjem, a često s prezrenjem i ogorčenošću zbog stvarnih ili navodnih nepravdi koje su mu bile nanete. Bilo je dovoljno da neki slikar doživi i najmanju slavu u lokalnim okvirima pa da on na njega krene da baca krvave uvrede, u lice ili iza leđa. Naročito su mu meta bili mlađi umetnici ili oni njegovih godina. Nije mogao da podnese da neko ima više sreće od njega i obrušivao se silovito na njihovu malenost i uskogrudost. Često je imao potrebu da ružnim epitetima napadne one koje je duboko u srcu cenio, samo da bi sebi dao oduška. Ovom prilikom, međutim, svi su mu se činili dostojni hvale, iako su mahom iz loših namera došli na otvaranje njegove izložbe i upisali se u knjigu posetilaca. Osamdeset četiri potpisa, nije ni malo. Ako izuzmemo nekolicinu poznatih slikara kojima se upisivanje u knjigu posetilaca činilo ispod časti: Đovani Brankačo,⁴ Karlo Verdekja⁵ i Gvido Kašaro.⁶ Čak i nekoliko decenija posle tog događaja, žalio se sa istinskom boli: pa šta bi mu značilo da je stavio svoj potpis, dovraga, malo

⁴ *Giovanni Brancaccio* (1903–1975) – italijanski slikar i profesor na Akademiji lepih umetnosti u Napulju. (Prim. prev.)

⁵ *Carlo Verdecchia* (1905–1984) – italijanski slikar i vizuelni umetnik. (Prim. prev.)

⁶ *Guido Casciaro* (1900–1963) – italijanski slikar pejzaža. (Prim. prev.)

velikodušnosti nije naodmet. U svakom slučaju bilo je dosta gostiju. Posetioci su živo razgovarali do duboko u noć, čak i posle zvaničnog zatvaranja galerije *San Karlo*. Teme su im bile umetnost, slikarstvo, njegovo stvaralaštvo.

Da li je moguće da moja majka jednostavno nije razumela očevu pasiju? Čak mu je i u normalnim okolnostima prkosila. Čim bi se završilo sa večerom, otac bi rekao: „Idem malo da se prošetam“, namera mu je bila da obiđe nekoliko izložbi i ode na partiju razgovora o umetnosti; ona je, međutim, znala da ostavi sve i da uzvikne: „Idem i ja sa tobom.“ Otac bi se razbesneo, kako da joj objasni, gde je njoj mesto među umetnicima? Naročito sada, u ovoj posebnoj prilici, zar joj nije jasno da mu samo smeta? Iako umoran od svog dnevnog posla na železnici, on je svake večeri trčao po galerijama u želji da sledi zov svog umetničkog sna. Nije on išao u provod, trebalo se suočavati, sve do kasnih sati, sa lažnim prijateljima, neprijateljima, sa onima koji bi poželeli da nešto kupe, sa onima koji su hteli da pregovaraju o cenama, trebalo je rizikovati uprkos zmijskom otrovu onih koji su želeli da udalje kupce time što su im predlagali druga dela, druge slike, druge slikare vredne pažnje, njih same, na primer. On nije išao da se provodi, išao je u rat. Zloba, napadi, insinuacije, klevete. Ruzine, molim te, ostani kod kuće.

Majka nije želela da ostane kod kuće, naročito u jednoj takvoj prilici. U braku su bili već trinaest godina, imala je tri-deset četiri godine i četvoro dece. Odrasla je bez oca, i još kao devojčica počela je da izrađuje rukavice („Umeš da praviš rukavice? E pa, pravi rukavice! Šta ti o slikarstvu uopšte znaš?“). Već sa pet godina njena dužnost bila je da sakuplja pamučne niti koje su ukrasni spojevi ostavljali u unutrašnjosti rukavica i da ih umota u čvoriće kako bi čvrsto pritegnuli spoljašnji šav; često joj se dešavalo da polomi nokte i otkine kožu sa jagodice. Uprkos svim pričama, stvari se u životu sa njim nisu mnogo promenile. Ali nije sve bilo rđavo: imao je on svojih loših strana, no bilo je nečega u njemu što je nastavljalo da je

privlači. Maštovit, sklon šali, luckast, odmah joj se dopao, još u to blago poslepodne 1938. godine kada ju je zaustavio na ulici. Dozvolite mi, gospođice. Bio je drugačiji od svih, u pokretima, u glasu. Nije ličio na njenog brata Pepina, niti na bratovljeve prijatelje, na muževe sestara njene majke; nije ličio ni na jednog od muškaraca koje je poznavala.

On je nju primetio jednog dana dok je stajao i ćaskao sa kolegama magacionerima. Pogled se prosto oseća. Ugledao ju je odozgo, sa skretničarskog mosta, dok je ona hitala prašnjavim bulevarom i iza leđa ostavljala plavetno belasanje gradske marine. Nije mogao da se uzdrži, stušio se na nju poput jastreba; kasnije, kada se i sam nostalgично podsećao na taj susret, poredio je sebe sa tom pticom. Majka je bila lepa, ali možda manje nego što je to sada sa trideset četiri godine: upoznali su se kada je ona imala sedamnaest godina; bila je devojka crne dugačke puštene kose i istočnjačkih crta lica; na sebi je imala roze suknju na falte koja joj je dopirala do lepo izvajanih članaka i svetlu bluzu ispod blejzera.

Gospođice, dozvolite mi, gospođice. On se smejao, hvalisao, izvodio. Ona je ćutala, hodala je žustro i gledala pravo ispred sebe, tek bi ponekad bacila pogled postrance, ironična, u želji da odmeri nepoznatog muškarca. Bio je sav u crnom, previsokog čela, nosio je brkove i delovao je starije. U jednom trenutku mu je to i rekla, pokušavši da ga obeshrabri: „Prestari ste za mene.“ On joj je, međutim, objasnio pomalo ljutito, a delom obeshrabreno, da ima samo dvadeset jednu godinu: odelo ga je činilo starijim, možda težak rad i umor, ili brkovi.

Tek joj je onda postalo jasno da joj se dopada. Ko bi znao šta ju je toliko privuklo kod njega, to su tajanstveni detalji koje je teško objasniti. Možda zbog toga što se ponašao kao kraljevski sin koji se igrom slučaja prurušio u majstora električara. Možda zbog toga što je tu na licu mesta izvukao list hartije i olovku i nacrtao je verno sa sve poluotvorenim usnama kako stoji sva u čudu. Usledila je veridba kod kuće; majka je bila presrećna,